

Brüsszel, 2015.12.18.
COM(2015) 906 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Harmadik Második jelentés Koszovó* előrehaladásáról a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljesítése terén

{SWD(2015) 706 final}

1. BEVEZETÉS

Az Európai Bizottság 2012. január 19-én vízumliberalizációról szóló tárgyalásokat kezdett Koszovóval*. 2012. június 14-én átnyújtotta a koszovói kormánynak a vízumliberalizációról szóló ütemtervet. Ez a dokumentum tartalmazza a vízumliberalizáció felé való előrelépéshez szükséges, Koszovó által elfogadandó és végrehajtandó jogszabályok és más intézkedések teljes körét.

A Bizottság két jelentést fogadott el a Koszovó vízumpárbeszédében tett előrelépéséről: az elsőt 2013. február 8-án,¹ a másodikat 2014. július 24-én². E jelentések a Koszovó által tett előrelépés értékelését, a koszovói hatóságok részére tett ajánlásokat és a vízummentes rendszer lehetséges migrációs és biztonsági hatásairól szóló statisztikai adatokat tartalmazták.

Ez a harmadik jelentés, amelyben a Bizottság értékeli Koszovó előrehaladását a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljesítése terén. A jelentés a jogszabályok végrehajtására vonatkozó releváns fejleményeket összegzi, és ajánlásokat fogalmaz meg azon területekre vonatkozóan, ahol további lépések szükségesek a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljes körű teljesítése érdekében. A jelentést egy bizottsági szolgálati munkadokumentum³ kíséri, amely a vízumliberalizáció várható migrációs és biztonsági hatásaival foglalkozik.

A jelentés és a munkadokumentum a koszovói kormány által benyújtott jelentésekre, a 2015 júliusában értékelő kiküldetésben részt vevő tagállami szakértők jelentéseire, a koszovói EU-irodától, az EULEX-től és az uniós ügynökségektől kapott információkra, valamint az Eurostat által összeállított és a tagállamok által benyújtott statisztikai adatokra támaszkodik.

A vízumtárgyalásokat az uniós tagállamok Koszovó státuszára vonatkozó álláspontjának sérelme nélkül folytatják.

2. A VISSZAFOGADÁSSAL ÉS REINTEGRÁCIÓVAL KAPCSOLATOS KÖVETELMÉNYEK

2.1. Visszafogadás

Koszovó **mind a hét követelménynek** megfelel a visszafogadás területén.

Koszovó visszafogadással kapcsolatos jogi kerete rendelkezésre áll. 17 tagállammal, 3 schengeni társult országgal és 2 nyugat-balkáni országgal kötött visszafogadási megállapodásokat⁴. 2015. december 15-én visszafogadási megállapodást írt alá Törökországgal, és további országokkal kezdett tárgyalásokat.

* Ez a megnevezés nem érinti a státusszal kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244 (1999) ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

¹ COM(2013) 66 final

² COM(2014) 488

³ SWD(2015) 706

⁴ Albánia, Ausztria, Bulgária, Horvátország, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Németország, Magyarország, Olaszország, Liechtenstein, Málta, Montenegró, Norvégia, Szlovénia, Svédország, Svájc és egyetlen megállapodás, amely lefedi Belgiumot, Luxemburgot és Hollandiát.

A koszovói állampolgárok visszafogadása, ideértve a kiszolgáltatott személyeket is⁵, jól működik. Koszovó javított a kérelmek feldolgozásán és a függőben lévő ügyek száma immár nem aggályos. Nincs adat a harmadik országbeli állampolgárok és a hontalanok visszafogadásáról.

2.2. Reintegráció

Koszovó **három követelményből kettőnek** felel meg a reintegráció területén.

A koszovói költségvetés 3,2 millió EUR-t különített el a reintegrációs alapba 2015-ben, ideértve 1 millió EUR-t a visszatelepülők számára szállás építésére. Ennek 20 %-át használták fel az idei év első felében. Létrehoztak egy ügykezelő rendszert, amely megkönnyíti a visszatelepülők hozzáférését a reintegrációs szolgáltatásokhoz. A jogosultság végső határideje továbbra is 2010 júliusa, de azok, akik ezt követően hagyták el Koszovót, visszatérésükkor szintén számos sürgősségi szolgáltatást vehetnek igénybe, ideértve szállítást, menedéket és egészségügyi segítséget. A kiszolgáltatott helyzetben lévő magánszemélyek számos, az alap által finanszírozott szolgáltatást vehetnek igénybe, Koszovóból való távozásuk időpontjától függetlenül.

2015 első felében az ügykezelő rendszerben nyilvántartásba vett 2 744 visszatelepülőből 1 542 személy (56 %) kapott Koszovóba visszatelepülésekor azonnali támogatást, így szállítást, menedéket és egészségügyi segítséget; a rendszerben nyilvántartásba vett személyek közül 256 (9 %) vett igénybe „fenntartható” reintegrációs szolgáltatásokat, így például munkakeresési járadékot és üzleti tervekhez nyújtott támogatást. A képzett visszatelepülők képzési programjait, valamint a gyermekek iskolarendszerbe történő reintegrációját – elsősorban nyelvi képzés segítségével – tovább kell fejleszteni.

1. sz. ajánlás:

- A reintegráció területén fennálló követelményeknek való teljes körű megfelelés érdekében a reintegrációs alapot teljes mértékben ki kell fizetni, a foglalkoztatáshoz, a kisvállalkozások létesítéséhez nyújtott támogatásra, valamint a szakképzésére és a gyermekek nyelvi képzésére összpontosítva.

3. 1. TÉMAKÖR: AZ OKMÁNYOK BIZTONSÁGA

Koszovó **kilenc követelményből nyolcnak** felel meg az okmányok biztonsága területén.

A személyi úti okmányok, személyazonosító igazolványok és személyazonosító alapokmányok biztonsági elemei kielégítőek. Ezen okmányok megfelelnek a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet és az EU okmánybiztonsági előírásainak.

Koszovó anyakönyvi nyilvántartó rendszere jelentősen javult. A folyamatban lévő munkálatok célja egyetlen központi adatbázis létesítése, amely a meglévő adatbázisok adatait egyesíti, és egyidejűleg az alátámasztó adatok integritását és minőségét ellenőrzi. Az anyakönyvi nyilvántartó rendszer új verzióját – megfelelő képzés mellett – 2015 júliusában indították be, amely minden új anyakönyvi kivonat kiállításakor erőteljes ellenőrzést igényel.

⁵ A rendkívüli migrációs válság során Koszovóból 2014 szeptember és 2015 április között 87 495 koszovói állampolgár kért menedékjogot uniós tagállamokban és schengeni társult országokban. 2015 első 10 hónapjában Koszovó 9 182 állampolgárát fogadta vissza.

Az állampolgárok számára egyedi személyi azonosító számot bocsátanak ki anyakönyvi kivonat kérelmezésekor, amelyet biometrikus adataikhoz kapcsolnak. Ez a módszer lehetővé tette az anyakönyvi ügynökség számára 1 602 453 állampolgár – a népesség 86 %-a – személyes adatainak ellenőrzését.

2014-ben az anyakönyvi ügynökség egyetértési megállapodásokat kötött a koszovói ügyészi tanáccsal, a koszovói bírói tanáccsal, a koszovói rendőrséggel, a pénzügyi hírszerző egységgel, az adóhatósággal és a koszovói vámhatósággal, hogy biztosítsa adatbázisaik összekötöttségét. Ezen adatbázisok többsége immár összekötött.

A család- és keresztnév megváltoztatását a 2015 májusában elfogadott, és 2015 novemberében módosított másodlagos jogszabály szabályozza. A kérelmeket – a bünyügyi nyilvántartás ellenőrzését, valamint annak megállapítását követően, hogy a kérelmező ellen nincs folyamatban nyomozás – a rendőrségnek és a bíróságnak jóvá kell hagynia, és csak ötévente lehet ilyet benyújtani. A 2015. novemberi módosítások az anyakönyvi ügynökségen belül egy különbizottságot létesítettek a névváltoztatási kérelmeknek az anyakönyvi nyilvántartó rendszerből származó anyakönyvi kivonatok alapján történő ellenőrzésére. A jövőben ez a bizottság várhatóan tanácsot fog nyújtani a helyi önkormányzatoknak a kérelmek jóváhagyhatóságára nézve. Ezt a módosított jogszabályt immár teljes körűen végrehajtani kell.

2. sz. ajánlás:

- Az okmánybiztonság terén fennálló követelményeknek való teljes körű megfelelés érdekében Koszovónak igazolnia kell, hogy a névváltoztatásokról szóló módosított másodlagos jogszabályt végrehajtotta.

4. 2. TÉMAKÖR: ÁLLAM-/ENTITÁSHATÁR-IGAZGATÁS ÉS MIGRÁCIÓKEZELÉS

4.1. Állam-/entitáshatár-igazgatás

Koszovó tizenöt követelményből tizennégynek felel meg az állam-/entitáshatár-igazgatás területén, ideértve a fuvarozók felelősségét is.

Koszovó jogalkotása nagyrészt összhangban van a schengeni vívmányokkal, és a határellenőrzéseket az uniós szabályoknak megfelelően végzik. A határ-/entitás-átkelőhelyek megfelelően felszereltek az ellenőrzési ponton és elkülönített helyen történő ellenőrzésekre Merdare/Merdarë kivételével, ahol jelenleg egy közös integrált határigazgatási határátkelőhelyet létesítenek. A 2015. júliusi szakértői kiküldetés ajánlásainak megfelelően a koszovói hatóságok 2015 november közepén ismét bevezették az Albánia felé legfontosabbnak számító állam-/entitás-határátkelőhelyen a kilépési ellenőrzéseket.

Az illetékes hatóságok megfelelő számú személyzettel rendelkeznek a forgalomáramlás és az utasok mozgásának ellenőrzésére. Megfelelően felszereltek a határőrizet ellátására; kockázatelemzést használnak a nagy kockázatú területek ellenőrzésére, de a felderítések száma továbbra is alacsony. Az élelmiszer- és állategészségügyi ügynökség rendelkezik internet-hozzáféréssel.

Koszovó integrált határigazgatási központja teljes körűen működőképes. A központ, amelyben a személyi állományt tekintve minden illetékes hatóság képviselteti magát, a központi szintű stratégiai és operatív kockázatelemzésért, az információcseréért és az adatvédelemért felelős. Helyi szinten a kockázatelemzést a határátkelőhelyeken végzik.

A szomszédos országokkal való együttműködés javult. A Montenegróval kötött állam-/entitáshatár-körülhatárolásról szóló egyezményt Koszovónak meg kell erősítenie, mielőtt a koszovói állampolgárok vízummentes státuszt kaphatnak.

Koszovó együttműködése a Frontexszel jelentősen javult. Minden illetékes hatóság helyzetismerettel rendelkezik az állam-/entitáshatárhoz kapcsolódó bűncselekményekről, bár az illegális migráció megkönnyítési, az emberkereskedelmi és a kábítószer-kereskedelmi felderített és nyomozás alá vont ügyek száma alacsony maradt.

3. sz. ajánlás:

- Az állam-/entitáshatár-igazgatási terület követelményeinek való teljes körű megfeleléshez Koszovónak meg kell erősítenie a Montenegróval kötött állam-/entitáshatár-körülhatárolásról szóló egyezményt, mielőtt a koszovói állampolgárok vízummentes státuszt kaphatnak.

4.2. Migrációkezelés

Koszovó **mind a tíz követelménynek** megfelel a migrációkezelés területén.

Koszovó migrációkezelési jogalkotása összhangban van az uniós vívmányokkal.

Koszovó vízuminformációs rendszere (a továbbiakban: KVIS) Koszovó 30 külföldi diplomáciai vagy konzuli képviselete közül 15-nél található meg. A fennmaradó 15, a KVIS-hez nem kapcsolt képviselet tipikusan uniós tagállamokban vagy schengeni társult országokban található, ahol legalább egy konzuli képviselet – jellemzően a fővárosi – már össze van kötve ezzel a rendszerrel. Koszovó világszerte korlátozott diplomáciai képviseletének betudhatóan a KVIS csak néhány amerikai, afrikai vagy ázsiai fővárosban hozzáférhető. A rendszer Koszovóba történő belépéshez vízumköteles minden harmadik országbeli állampolgár⁶ számára elérhetővé tétele érdekében a koszovói hatóságok a vízumkérelmek kezelését elkezdték kiszervezni külső szolgáltatóknak, miközben a vízumdöntések felett az ellenőrzést megtartják. Ezt a folyamatot folytatni kell.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódexszel összhangban Koszovó határain vízumot csak kivételes körülmények között bocsátanak ki.⁷

Koszovó kibővített migrációs profilja jól fejlett, de tovább finomítható a Koszovó diaszpórájára vonatkozó információval.

2014-ben Koszovó 77 tartózkodási engedélyt bocsátott ki külföldiek számára. Mivel a külföldiek integrációja még gyerekcipőben jár, Koszovónak e területen a reintegrációs programja működtetése során szerzett tapasztalatait kell alkalmaznia.

Koszovó idegenrendészeti fogdáit – egy ideiglenest a pristinai repülőtéren és egy állandót Vranidollban – az uniós visszatérési irányelvnek megfelelően működteti. A visszatelepülők számára a visszatérési irányelv előírásai szerint megfelelő eljárási biztosítékokat és

⁶ 88 ország állampolgárainak van szüksége vízumra a Koszovóba történő belépéshez. Az uniós tagállamok és a schengeni társult országok állampolgárai vízummentességet élveznek. A Koszovóba történő belépéshez vízummal rendelkezni köteles harmadik országbeli állampolgárok tizenöt napig léphetnek be az országba, ha érvényes többszöri beutazásra jogosító schengeni vízummal rendelkeznek. Ezek a rendelkezések a menekültek és hontalan személyek úti okmányaival rendelkező személyekre is vonatkoznak.

⁷ 2014 októbere és 2015 októbere között csak 8 vízumot bocsátottak ki Koszovó állam-/entitáshatárátkelőhelyein.

szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítanak. A visszatelepülők számára az eljárási biztosítékokat leíró szórólapot kell hozzáférhetővé tenni mindkét intézményben.

A különböző bűnüldözési és migrációs adatbázisokat jelenleg kapcsolják össze⁸.

4.3. Menekültügy

Koszovó **hét követelményből háromnak** felel meg a menekültügy területén.

Koszovó jogalkotása összhangban áll az uniós vívmányokkal, és helyükön vannak a szükséges intézményi struktúrák és erőforrások a nemzetközi védelem menedékkérők számára történő felajánlásához.

Az UNHCR szerint 2013-ban és 2014-ben 62, illetve 98 személy kért menedékjogot Koszovóban; négy személy kapott kiegészítő védelmet 2013-ban, 2014-ben pedig egy. Bár Koszovót eddig elkerülte a nyugat-balkáni migrációs útvonal, Koszovónak ki kell használnia a jogosultak számára a nemzetközi védelem megadásához szükséges létesítményeit.

Koszovó 2015-ben fokozta az UNHCR-rel folytatott együttműködését, különösen a távtolmácsolás területén. Az ország összeállította tolmácsai listáját és megállapodást kötött az UNHCR-rel a szervezet azon nyelveken folytatott távtolmácsolási erőforrásainak használatáról, amelyeket Koszovó erőforrásai nem fednek le.

4. sz. ajánlás:

- A menekültügy követelményeinek való teljes körű megfelelés érdekében Koszovónak meg kell vizsgálnia a menedékkérők alacsony elismerési arányának okait.

⁸ E rendszerek közé tartoznak a következők: a határigazgatási rendszer (BMS), a koszovói rendőrségi információs rendszer (KPIS), a koszovói vízuminformációs rendszer (KVIS), az anyakönyvi nyilvántartó rendszer (CSRS) és a visszatelepülők ügykezelő rendszere, továbbá a menekültügyi és migrációs adatbázis.

5. 3. TÉMAKÖR: KÖZREND ÉS BIZTONSÁG

5.1. A szervezett bűnözés, a korrupció és a terrorizmus elleni küzdelem és megelőzés

Koszovó tizenöt követelményből tizenkettőnek felel meg a szervezett bűnözés, a korrupció és a terrorizmus elleni küzdelem területén.

2015 júniusában a parlament módosította a koszovói büntető igazságszolgáltatási rendszert meghatározó négy alapvető jogszabályt⁹. Ezek a módosítások harmonizálták a bírák kinevezésének, valamint a bírák és ügyészek felmentésének kritériumait, megerősítették függetlenségüket azáltal, hogy saját költségvetésükre javaslattevői felhatalmazást kaptak. A koszovói bírói tanács (a továbbiakban: KJC) és a koszovói ügyészi tanács (a továbbiakban: KPC) üres álláshelyei jelenleg egyaránt betöltés alatt állnak.¹⁰

2015 októberében a KJC három bírát áthelyezett a pristinai elsőfokú bíróság súlyos bűnözés elleni főosztályára, ezzel a bírák száma összesen 14-re nőtt. Ezt a nagyra értékelt fejleményt minden súlyos bűnözés elleni küzdelemmel foglalkozó főosztályra ki kell terjeszteni a koszovói bíróságokon. Az elsőfokú bíróságok súlyos bűnözés elleni főosztályai emberi erőforrásainak további erősítését – ideértve a képzett bírákat és a támogató személyzetet megfelelő költségvetéssel – Koszovónak prioritásként kell kezelnie.

2014-ben a KJC stratégiát fogadott el a bírósági ügyhátralék csökkentésére, amelynek célja 2016 végéig a közigazgatási jogvitákban hozott ítéletek többségének végrehajtatása.¹¹ A KJC-nek most a szerény erőforrásokat úgy kell átcsoportosítania, hogy a súlyos bűnözés elleni főosztályok bírái megfelelő támogató személyzet segítségével a súlyos szervezett bűncselekmények és korrupciós ügyek elbírálásával foglalkozhassanak.

Koszovó eredményei a súlyos szervezett bűnözési és a korrupciós ügyekben hozott ítéletek terén továbbra sem javultak, amely részben a bíróságra kiható kapacitásbeli problémáknak tudható be.¹² Ennek kezelésére a legfőbb ügyész 2015 októberében kinevezte a különleges ügyészség megbízott vezetőjét, aki központi koordinátorként kiemelt jelentőségű szervezett bűnözési és korrupciós ügyeket fog kiválasztani és célba venni. Koszovónak most meg kell fontolnia a központi koordinátor hivatalának felhatalmazását és erőforrásokkal való ellátását annak érdekében, hogy multidiszciplináris csapatokat vezethessen. Ezek különleges ügyészekből, rendőrtisztekből, vám- és adóhivatalnokokból állnak majd, pénzügyi nyomozásokat folytatnak és a kiemelt jelentőségű szervezett bűnözési és korrupciós ügyek igazságügyi nyomon követését végzik majd, ideértve a vagyonok befagyasztását és lefoglalását, az elkobzási határozatok végrehajtását, valamint az illegálisan szerzett vagyontárgyak társadalomnak való visszajuttatását.

⁹ A bíróságokról szóló törvény, a koszovói bírói tanácsról szóló törvény, a koszovói ügyészi tanácsról szóló törvény, az ügyészekről szóló törvény.

¹⁰ A 171 rendelkezésre álló ügyészi álláshelyből a KPC 157 pozíciót betöltött. A kisebbségek közül alkalmazandó 15 ügyész állására kiírt pályázat jelenleg folyamatban van.

¹¹ A 2011 decemberében fennálló ügyhátralék 102 009 ügyet jelentett; a koszovói bíróságok 2014 során 25 275 régi ügyben (vagyis az ügyhátralék közel 25 %-ában) hajtottak végre ítéletet. Ezek többsége közüzemi számlák kifizetésére vonatkozó ítéletek végrehajtását igényelte. A KJC tervei szerint a végrehajtási ügyhátraléket 2016-ra tovább csökkentik, méghozzá alternatív vitarendezés segítségével.

¹² Az ügyészség 2013-ban 2 szervezett bűnözéssel kapcsolatos ügyben emelt vádat; 2014-ben 8 ügyben; 2015 első felében pedig 3 ügyben. 2013-ban 314 korrupciós ügyben emeltek vádat; 2014-ben 444 ügyben; 2015 első felében pedig 128 ügyben. Nincsenek adatok az ezen ügyekben hozott jogerős ítéletekről.

Koszovó olyan integrált ügykezelő rendszert fejleszt, amely lehetővé tenné az ügyek vizsgálati és nyomozati szakaszától a vádemelésen át a jogerős ítéletekig és a vagyonszerzésig azok nyomon követését. A magas profilú szervezett bűnözési és korrupciós ügyekben illetékes központi koordinátor hivatalának lépéseket kell tennie a bűnüldözés és az ügyészség közötti operatív és informatikai kapcsolatok megerősítése érdekében. Az előkészítő munka folyamatban van.

A kormány pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzésére vonatkozó 2014-es stratégiáját végrehajtották, de a pénzmosási ügyekben történő elítélések száma továbbra is alacsony.

Koszovó némi eredményt ért el az illegálisan szervezett vagyoni eszközök befagyasztása és lefoglalása terén, de az ilyen eszközöknek csak töredékét kobozták el.¹³ A megfelelő számú elkobzási határozat hiányában a zár alá vett és elkobzott vagyoni eszközökkel foglalkozó ügynökség (a továbbiakban: AMSCA) kénytelen a bűnüldöző szervek által lefoglalt eszközöket határozatlan ideig kezelni. A vagyoneklobzásra vonatkozó kiterjesztett jogkörökről szóló 2013. évi törvényt teljes körűen ki kell használni.

Koszovó jelentősen megerősítette a hírszerzésen alapuló bűnüldözést 2015-ben, és ezt fenn kell tartani. A koszovói rendőrség számos, a munkájához szükséges adatbázishoz fér hozzá.

Az elektronikus bűnügyi nyilvántartás létrehozására irányuló munka folyamatban van, de az adatokat még teljes körűen be kell vinni a rendszerbe.

A közbeszerzés továbbra is a korrupció egyik fontos forrása Koszovóban. A parlament 2015. december 14-én elfogadta a módosított közbeszerzési törvényt, amely többek között létrehozott egy platformot az elektronikus közbeszerzésre, valamint a koszovói közbeszerzéseket igazgató közbeszerzési szabályozó bizottság, továbbá a bizottság határozatainak felülvizsgálatával foglalkozó közbeszerzési felülvizsgálati bizottság (a továbbiakban: PPRB) tagjainak státuszát is szabályozta. Ezek a módosítások 2016 januárjában lépnek majd hatályba. A PPRB és a bíróság közötti összejátszásra vonatkozó állítások, valamint a PPRB vezetője elleni korrupciós vádak fényében kulcsfontosságú, hogy Koszovó megfelelő biztosítékokat hozzon létre a PPRB operatív függetlenségének biztosítására. Szigorú integritási terveket kell végrehajtani mindkét szervezet függetlenségének védelme érdekében.

A korrupcióellenes ügynökség és a Koszovó elnöke által vezetett nemzeti korrupcióellenes tanács fokozta együttműködését. A korrupcióellenes ügynökség erőforrásokkal megfelelően ellátott és továbbra is felülvizsgálja a vagyonyilatkozatokat és ellenőrzi az összeférhetetlenséget a közszektorban.

Koszovónak a politikai pártok finanszírozására vonatkozó törvényét a 2014-es választási kampány során alkalmazták. A központi választási bizottság (a továbbiakban: CEC) immár megfelelő számú alkalmazottal rendelkezik. A tavalyi év kampánya során minden politikai párt benyújtotta pénzügyi beszámolóját a CEC-nek, némelyik pénzbüntetést kapott a beszámoló késedelmes benyújtásáért.

¹³ 2014-ben 30 millió EUR értékű eszközt fagyasztottak be vagy foglaltak le, de csak 128 000 EUR-t koboztak el. 2015 első felében 16 millió EUR értékű eszközre vonatkozó biztosítási intézkedést vagy lefoglalást elrendelő határozatok alapján 27 000 EUR-t koboztak el.

Koszovó lehallgatásról szóló törvényét 2015 májusában fogadták el, amely jogi, eljárási és technikai szempontból egyértelműen megkülönbözteti a büntető igazságszolgáltatás céljait és a Koszovó biztonságának védelmét szolgáló jogszerű lehallgatást. Ez a kulcsfontosságú jogszabály az adatmegőrzést is szabályozza, végrehajtása jelenleg folyamatban van.

A tanúvédelem immár működőképes Koszovóban. A rendőrség tanúvédelmi igazgatósága megfelelő számú alkalmazottal és megfelelő költségvetéssel rendelkezik. Számos áthelyezési megállapodást kötöttek harmadik országokkal.

Koszovó némi eredményt ért el a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelem terén. 2013-ban és 2014-ben egyre nagyobb mennyiségű marihuánát, heroint és kokaint foglaltak le. Koszovó egy sor egyetértési megállapodást kötött kulcsfontosságú partnerekkel, és nemzetközi bűnüldözési együttműködési egységén (a továbbiakban: ILECU) keresztül részt vesz az Europol vezetésével a kábítószer-kereskedelem elleni „Nyugat-balkáni útvonalban” és a „Balkán” közös nyomozócsoportban. A rendőrség által nyomozott legtöbb szervezett bűnözési ügy kábítószer-kereskedéssel kapcsolatos még akkor is, ha a kábítószer-kereskedelmi ügyekben a jogerős elítélések száma továbbra is alacsony.

Koszovó válasza az emberkereskedelemre és a migráncsempészetre elfogadható. A rendőrség elegendő létszámú személyi állománnyal rendelkezik az emberkereskedelmi és migráncsempészeti bűncselekmények nyomozásához. A Koszovóból 2014 végén és 2015 elején indult rendkívüli migrációs válságot követően Koszovó megerősítette a migráncsempészetet jellemzően megkönnyítő busztársaságok ellenőrzését. Bár Koszovót eddig elkerülte a nyugat-balkáni migrációs útvonal, Koszovó megerősítette bűnüldözési együttműködését Szerbiával, Magyarországgal és Ausztriával.

A bűncselekmények áldozatainak kártalanításáról szóló törvény végrehajtás alatt áll, és Koszovó megerősítette az áldozatok rehabilitációjára és az emberkereskedelem megelőzésére irányuló erőfeszítéseit.

Koszovó foglalkozik a fegyverkereskedelem problémájával, de a kézfegyverek megsemmisítési aránya továbbra is alacsony. A tűzfegyverek kereskedelmével szembeni erőfeszítések hatékonyságának fokozása érdekében Koszovónak prioritást kell biztosítania az EU és a délkelet-európai régió közötti, a tűzfegyverek tiltott kereskedelme elleni cselekvési tervben foglalt valamennyi intézkedésnek.

Koszovó terrorizmusellenes fellépése működőképes maradt. A külföldi harcosok továbbra is aggályt jelentenek; a koszovói hatóságok jelentős mennyiségű információt gyűjtöttek a Szíriában harcoló koszovóiakról. A fegyveres konfliktusokban való részvételt megtiltó 2015. évi törvény végrehajtás alatt áll. A kormány jelentősen fokozta erőfeszítéseit Koszovóban az erőszakos szélsőséges és radikalizáció elleni fellépés terén, különösen az iszlám vezetők támogatásának megszerzésével.

5., 6. és 7. sz. ajánlás:

A szervezett bűnözés, korrupció és terrorizmus elleni küzdelem területén fennálló követelményeknek való teljes körű megfelelés érdekében Koszovónak a következő intézkedéseket kell meghoznia:

- Helyezzen át megfelelő számú bírót – és megfelelő számú támogató személyzetet – a koszovói bíróságok súlyos bűnözés elleni főosztályaira;
- Érjen el eredményeket a súlyos szervezett bűnözési és korrupciós ügyek nyomozása, jogerős elítélései és elkobzások terén, méghozzá azáltal, hogy a súlyos szervezett bűnözési és korrupciós ügyek elleni küzdelem központi koordinátorát felhatalmazza és

erőforrásokkal látja el annak érdekében, hogy multidiszciplináris csapatokat vezethessen pénzügyi nyomozások folytatása és az ilyen ügyek igazságügyi nyomon követése érdekében.

- Biztosítsa a közbeszerzési felülvizsgálati bizottság működési függetlenségét. E szerv, valamint a közbeszerzési szabályozó bizottság függetlenségének biztosítása érdekében szigorú integritási terveket kell végrehajtani.

5.2. Bűnüldözési együttműködés

Koszovó **mind a tizenegy követelménynek** megfelel a bűnüldözési együttműködés területén.

Koszovó 55 egyetértési megállapodást kötött bűnüldözési együttműködésről 16 országgal és az EULEX-szel. 7 összekötő tisztviselőt küldött ki kulcsfontosságú partnerekhez, így Törökországba, Németországba, Ausztriába és Franciaországba.

A bűnüldözési együttműködésre vagy bilaterális alapon kerül sor, vagy az EULEX-szen keresztül az Europollal vagy az Egyesült Nemzetek ideiglenes koszovói közigazgatási missziójában (a továbbiakban: UNMIK) helyet kapott kapcsolattartó ponton keresztül az Interpollal. Ez utóbbi kettő a Szerbiával folytatott bűnüldözési információcserét is megkönnyíti.

Az EULEX-szen keresztül az Europollal fennálló kapcsolatok jelentősen javultak, és hasonló állapítható meg az Interpollal az UNMIK kapcsolattartó ponton keresztül folytatott együttműködésről is. 2015 augusztusában a Koszovó benyújtotta kérelmét az Interpolhoz való csatlakozásra.

A koszovói rendőrség hozzáféréssel rendelkezik az Európai Rendőrakadémia (a továbbiakban: CEPOL) által szervezett szemináriumokhoz.

5.3. Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés

Koszovó **mind a hét követelménynek** megfelel a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén.

A megfelelő szervezet elégséges alkalmazotti létszámmal rendelkezik a kimenő és beérkező kölcsönös jogsegélykérelmek kezelésére.

Koszovó kölcsönös jogsegélyegyezményeket kötött Belgiummal, Horvátországgal, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársasággal, Németországgal, Olaszországgal, Svájcjal és Törökországgal. Tárgyalások zajlanak Montenegróval, Szlovéniával és az Egyesült Államokkal. A Szerbiával az Európai Unió különleges képviselőjén (a továbbiakban: EUKK) keresztül folytatott együttműködés jelentősen javult.

Az uniós tagállamokkal a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés bilaterális egyezmények alapján vagy az EUKK közreműködésével zajlik.

Koszovó az Eurojusttal való együttműködés módozatait is feltárta.

5.4. Adatvédelem

Koszovó **mind a három követelménynek** megfelel az adatvédelem területén.

A személyes adatok védelméről szóló törvény összhangban van az uniós vívmányokkal, de az EU adatvédelmi keretének jövőbeli módosításait integrálni kell majd Koszovó jogi struktúrájába. Az adatvédelmi ügynökség az adatbiztonság területén másodlagos jogot fogadott el.

Ezzel az ügynökséggel immár szisztematikusan konzultálnak a parlamentnek benyújtott törvénytervezetekkel kapcsolatosan; ezt a hatáskörét számos jogszabálytervezet tartalmának befolyásolására használta.

Az ügynökség számos ismeretterjesztő eseményt tartott, és helyi szinteken is kineveztek adatvédelmi tisztviselőket. Az ügynökség költségvetését fenn kell tartani.

6. 4. TÉMAKÖR: A MOZGÁS SZABADSÁGÁVAL KAPCSOLATOS ALAPVETŐ JOGOK

Koszovó **nyolc követelményből hétnek** felel meg a mozgás szabadságával kapcsolatos alapvető jogok területén.

Az alapvető jogi keret stabil maradt és 2015 májusában megerősítették a hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló, a nemek közötti egyenlőségről szóló, valamint az ombudsmanról szóló törvények elfogadásával. A törvényeket egy jogszabálycsomag (emberi jogi jogszabálycsomag) részeként fogadták el, és 2015 júniusában léptek hatályba.

A hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló törvény a hátrányos megkülönböztetés megelőzéséről és az ellen való küzdelemről, a tényleges egyenlőség előmozdításáról, és a minden személyre kiterjedő törvény előtti egyenlőség alapelveinek megvalósításáról szóló rendelkezéseket tartalmaz. A nemek közötti egyenlőségről szóló törvény a nők jogainak teljes körű tiszteletben tartását rögzíti a nemzetközi normákkal összhangban. Az ombudsmanról szóló új törvény javította az ombudsman intézményének szabályozását, kibővítette felhatalmazását és erősítette a függetlenségéről és pártatlanságáról szóló rendelkezéseket. E jogszabályok végrehajtása nyolc másodlagos jogszabály elfogadását igényli 2015 végéig.

Az ombudsmanról szóló törvény végrehajtásakor különösen növelni kell az intézmény kapacitását és erőforrásait, hogy az kiszélesített felhatalmazását el tudja látni. Az ország elsődleges egyenlő bánásmóddal foglalkozó szerveként és nemzeti megelőző mechanizmusaként az intézménynek több alkalmazottra, megfelelő helyszínre és költségvetésre van szüksége új szerepe betöltéséhez. A kormány által tett kezdeti intézkedések az új jogszabály szellemével ellentétesek. A kormánynak megfelelő helyszínt kell biztosítania az ombudsman számára és biztosítania kell számára a teljes költségvetési függetlenséget.

A regionális ombudsmani hivatalok biztosítják, hogy az állampolgárok hozzáférnek az intézmény felhatalmazására és feladataira vonatkozó információkhoz.

A kormány a roma, askáli és egyiptomi közösségek integrációjára vonatkozó stratégia és cselekvési terv végrehajtását is továbbvitte. Helyi szinten további forrásokat különítettek és költöttek el a roma, askáli és egyiptomi kisebbségeket célzó különböző vállalkozások elősegítésére.

A büntető törvénykönyv 147. cikkének szigorú alkalmazása nem fedne le minden etnikailag motivált cselekményt, mivel ez a cikk nem fedi le a bűncselekmények mögött húzódó szándékot. E cikk kizárólagos alkalmazása azt jelentené, hogy a cselekmények nyilvántartásba vétele nem venné figyelembe potenciális etnikai indítékukat. Ezt a hiányosságot a büntető törvénykönyv 74.2.12. cikkének alkalmazása hidalhatja át, amely figyelembe veszi, hogy egy bűncselekmény mögött etnikai indíték áll-e.

2014-ben a koszovói rendőrség 19 lehetségesen etnikai indítékú ügyet vett nyilvántartásba. 2014 utolsó negyedében 26 lehetségesen etnikai indítékú ügyről tettek jelentést. 2014 óta működőképes egy nyomkövetési mechanizmus. Ugyanakkor a lehetségesen etnikai indítékú

bűncselekmények száma továbbra sem egyértelmű, mivel a koszovói rendőrség nem gyűjti harmonizáltan a statisztikát.

Immár megszülettek azok a rendelkezések, amelyek lehetővé teszik az önkormányzati közösségi biztonsági tanácsok és az önkormányzati közgyűlések jogkörei közötti átfedések elkerülését. A tanácsok számára 2015 januárjában tettek közzé egy kézikönyvet.

8. sz. ajánlás:

- A mozgás szabadságával kapcsolatos alapvető jogok területén fennálló követelményeknek való teljes körű megfelelés érdekében Koszovónak megfelelő helyszínt kell biztosítani az ombudsmannak, valamint biztosítani kell az intézmény teljes költségvetési függetlenségét.

7. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság értékelte a Koszovó által a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljesítése terén tett haladást a Koszovó által benyújtott jogi és szakpolitikai dokumentumok alapján. Ezt az értékelést az Európai Bizottság tagállami szakértők által támogatott helyszíni értékelő látogatásai egészítették ki.

Azóta, hogy 2012 januárjában megkezdődött a vízumliberalizációs párbeszéd Koszovóval, valamint 2012 júniusában a koszovói hatóságok megkapták a vízumliberalizációról szóló ütemtervet, a Bizottság rendszeresen jelentést készített a Tanácsnak és tagállamoknak, valamint az Európai Parlamentnek a Koszovó által a vízumliberalizációs ütemtervben meghatározott követelmények teljesítése terén elért eredményekről.

Az Unió átfogó nyugat-balkáni politikájának részét képező vízumliberalizációs párbeszédre a stabilizációs és társulási folyamattal kapcsolatos párbeszéd keretében került sor. A Bizottság négy vezető tisztviselői találkozót szervezett 2012 óta és több szakértői szintű technikai megbeszélést hívott össze. A vízumliberalizációs párbeszéd által lefedett kérdések terén tett előrelépéseket rendszeresen megvitatták és ezekről jelentést tettek a stabilizációs és társulási folyamattal kapcsolatos párbeszéd keretében.

Az Európai Unió koszovói jogállamiság-missziója (EULEX Koszovó) felhatalmazásával összhangban fontos szerepet játszott a koszovói intézmények ellenőrzésében, mentorálásában és tanácsokkal való ellátásában a reformok elfogadását és végrehajtását, valamint a vízumliberalizációs ütemtervben meghatározott követelményeknek való megfelelést illetően. A koszovói hatóságok szintén hatékonyan együttműködtek az EULEX-szel, ideértve a végrehajtott hatáskör alóli mentesítés esetét.

A Koszovóval folytatott vízpárbeszéd fontos és különösen hatékony eszköznek bizonyult a **bel- és igazságügyi területen messzire ható és nehéz reformok előmozdításánál**, valamint ezen túlmenően olyan területekre is kihatott, mint a jogállamiság és a büntető igazságügyi reform. Ezeket a kérdéseket más kereteken – így a stabilizációs és társulási folyamattal kapcsolatos párbeszéd szabadsággal, biztonsággal és jogérvényesüléssel foglalkozó albizottságán – belül is nyomon követik.

A Koszovó által a vízumliberalizációs ütemtervben lefedett valamennyi területen elért előrelépés stabil és hatékony, és a koszovói intézmények régóta fennálló elkötelezettségét mutatja az ütemterv követelményeinek való mindenekelőtti megfelelés iránt.

A Bizottság már két átfogó jelentést ismertetett a Koszovó által a vízumliberalizációs ütemtervben meghatározott követelmények teljesítése terén elért eredményekről. A 2013 februárjában elfogadott első jelentés Koszovónak az ütemterv követelményeinek való

jogszabályi megfelelését vizsgálta. A 2014 júliusában közzétett második jelentés a végrehajtásra összpontosított. Ez utóbbi 52 ajánlást fogalmazott meg a vízumliberalizációs ütemterv négy témakörben, valamint a visszafogadás és a reintegráció területén. A jelentés kiemelte, hogy Koszovó jól halad a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek végrehajtása terén, de még további erőfeszítésekre van szükség e követelményekkel összhangban.

A jelenlegi jelentés 8 ajánlást fogalmaz meg a vízumliberalizációs ütemterv fennmaradó 8 követelményének megfelelően.

A következő területeken marad kulcsfontosságú prioritás, hogy előrelépés történjen a reformok végrehajtásában:

- Megfelelő számú bíró – és megfelelő számú támogató személyzet – áthelyezése a koszovói bíróságok súlyos bűnözés elleni főosztályaira;
- Eredmények elérése a súlyos szervezett bűnözési és korrupciós ügyek nyomozása, jogerős elítélései és elkobzások terén, méghozzá azáltal, hogy a súlyos szervezett bűnözési és korrupciós ügyek elleni küzdelem központi koordinátorát felhatalmazzák és erőforrásokkal látják el annak érdekében, hogy multidiszciplináris csapatokat vezethessen pénzügyi nyomozások folytatása és az ilyen ügyek igazságügyi nyomon követése érdekében;
- A közbeszerzési felülvizsgálati bizottság működési függetlenségének biztosítása, és a szerv, valamint a közbeszerzési szabályozó bizottság függetlenségének biztosítása érdekében szigorú integritási tervek végrehajtása;
- Annak igazolása, hogy Koszovó végrehajtotta a névváltoztatásokról szóló módosított másodlagos jogszabályt.

A Bizottság továbbra is nyomon követi majd, hogy Koszovó miként teljesíti a többi fennmaradt követelményt és hajtja végre a folyamatban lévő reformokat a következő területeken: a Montenegroval kötött állam-/entitáshatár-körülhatárolásról szóló egyezmény megerősítése, mielőtt a koszovói állampolgárok vízummentes státuszt kaphatnak; a reintegrációs alap teljes mértékű kifizetése, a foglalkoztatáshoz, a kisvállalkozások létesítéséhez nyújtott támogatásra, valamint a szakképzésére és a gyermekek nyelvi képzésére összpontosítva; a menedékkérők alacsony elismerési aránya okainak megvizsgálása; az ombudsman számára megfelelő helyszín és a teljes költségvetési függetlenség biztosítása.

A Bizottság a meglévő stabilizációs és társulási folyamattal kapcsolatos párbeszéd, valamint szükség esetén ad hoc nyomonkövetési mechanizmusok keretében továbbra is aktívan nyomon követi majd a vízumliberalizációs ütemterv négy témakörében meghatározott követelmények Koszovó általi folyamatban lévő megvalósítását, valamint a visszafogadást és a reintegrációt.

Ezen értékelés alapján, valamint a vízumliberalizációs párbeszéd Koszovóval történő 2012. januári megindításától fennálló folyamatos nyomon követés és jelentéstétel eredményeként, a Bizottság a jelen jelentést végsőnek tekinti.

A fenti ajánlások fennmaradnak, amint megvalósítják azokat, és feltéve, hogy hatékony intézkedések állnak és maradnak fenn egy új migrációs válság megelőzésére, a Bizottság javaslatot fog tenni az 539/2001/EK rendelet módosítására.

Koszovónak tovább kell folytatnia a célzott tájékoztatási kampányok szervezését annak érdekében, hogy tisztázzák a schengeni térségbe való vízummentes utazással kapcsolatos

jogokat és kötelezettségeket, valamint az EU munkaerőpiacára való belépést szabályozó szabályokat. A Bizottság folytatja a nyomon követést és mindent megtesz annak érdekében, hogy támogassa Koszovót a vízumliberalizációs ütemterv követelményeinek teljesítésében.